

Fotky rodiny z mailu nebo cloudu na stolech úředníků? To je nepřijatelné, říká europoslanec Kolaja

ceskozive.cz/2023/01/18/fotky-rodiny-z-mailu-nebo-cloudu-na-stolech-uredniku-to-je-neprijatelne-rika-europoslanec-kolaja

18. ledna 2023

Politika

Od David Koudelka

18. 1. 2023

Marcel Kolaja pracoval jako produktový manažer v IT, od ledna 2022 1. místopředseda Pirátů, od voleb roku 2019 poslanec Evropského parlamentu (foto: se souhlasem Marcela Kolaji)

Evropská komise navrhuje plošnou kontrolu osobní komunikace on-line. Chaty, cloudová úložiště, e-maily – to vše by nově měly monitorovat systémy umělé inteligence. Proti návrhu se zatím nejhlasitěji ozývají pirátští europoslanci, kteří se ho snaží smést ze stolu. Europoslanec a kvestor Evropského parlamentu Marcel Kolaja v exkluzivním rozhovoru přiblížil, jaké jsou možnosti a rizika pojící se s tématem.

Proč je pro vás návrh Evropské komise nepřijatelný?

Komise chce šmírovat veškerou soukromou komunikaci uživatelů, ať už se jedná o obrázky, text, videa nebo dokonce osobní úložiště. To je absolutně nepřijatelné a navíc to vůbec ničemu nepomůže. Je naprosto naivní se domnívat, že podobná plošná kontrola pomůže předcházet sexuálnímu zneužívání dětí. Naopak. Navíc ztratíme soukromí na Internetu. To by mělo dalekosáhlé následky nejen pro běžné uživatele, ale také pro bojovníky za lidská práva či skupiny lidí, které jsou na ochraně anonymity závislí.

Soukromí uživatelů je bezpochyby důležité. Není ale ztráta soukromí jen malá daň za ochranu dětí před sexuálními predátory, k čemuž má návrh sloužit?

Na tom, že je ochrana dětí před sexuálním zneužíváním nesmírně důležitá, se zajisté shodneme. Téma je pro mě zásadní, a proto se v celé věci angažuji s cílem nastavit pravidla, která děti opravdu ochrání. Klíčem je prevence, výuka internetové gramotnosti, snadno dohledatelná pomoc nebo také trénink specialistů, kteří budou onu pomoc nabízet. To všechno jsou spolehlivé, relativně rychle realizovatelné a efektivní metody. O kontrole komunikace tohle říct nemůžu. Navrhované řešení je přinejmenším neefektivní a statistiky i experti mi dávají za pravdu.

Mohl byste být konkrétnější, v čem vidíte problém?

Řada problémů souvisejících s tímto “řešením” je spojena s plošným šmírováním za použití technologie: strojového učení na rozpoznání sexuálního zneužívání. To totiž není – a z principu nemůže být – stoprocentně spolehlivé. Například podle Švýcarské federální policie je 87 % případů založených na nahlášení strojem irelevantní. Umělá inteligence může identifikovat fotku dítěte na pláži v rodinné konverzaci jako případ sexuálního zneužívání. To samozřejmě polici a další orgány zbytečně zatěžuje.

Můžou tak končit fotografie z rodinného alba na stolech úředníků?

Přesně tak. Návrh umožňuje nařídit poskytovatelům služeb na

Internetu automatickou detekci sexuálního zneužívání dětí na fotografiích. Paradoxně tedy může navrhovaná legislativa vést k tomu, že se soukromé fotky vašeho dítěte stanou předmětem zkoumání policie. To se stalo i v nedávném případě tatínka, který poslal fotku svého dítěte doktorovi ke konzultaci zdravotního problému. V neposlední řadě vidím problém v tom, že ani odborná veřejnost, ani vědecká komunita nebude moci zkoumat toto automatizované rozhodování založené na umělé inteligenci a strojovém učení.

Jaké konkrétní metody, jak děti na Internetu chránit, tedy navrhuje?

Už jsem to nastínil. Způsobů, jak děti na Internetu chránit, je celá řada. V první řadě je tady prevence, nejen doma, ale i na školách. Internetová gramotnost je v dnešní době klíčová, a proto by měla být součástí osnov a zahrnovat mimo jiné také témata, jako je bezpečné seznamování na Internetu nebo riziko sexuálního zneužívání. V případě, že situace dojde tak daleko, že se dítě se sexuálním predátorem setká, mělo by mít celou řadu jednoduše dostupných a efektivních cest, jak získat podporu. S tím by měly pomoci telefonické linky a také jasně viditelné a jednoduše přístupné odkazy s příslušnými kontakty. Osobně navrhuji, aby měli velcí poskytovatelé služeb na Internetu povinnost takovéto odkazy umísťovat na svoje stránky, což dětem umožní vyhledat pomoc doslova jedním kliknutím. Nástrojů, jak dětem v téhle otázce pomoci je však celá řada.

Vy se tématu věnujete také v rámci vaší nové kampaně “OchraňujNešpehuj.eu”. Mohl byste ji čtenářům nastínit?

Chci zapojit širokou veřejnost do tématu, dát lidem možnost aktivně vyjádřit svůj názor a popostrčit Evropskou komisi, aby navrhla efektivní ochranu dětí místo špehování občanů. V první řadě projekt nabízí jednoduché vysvětlení toho, jaké možnosti ochrany dětí před sexuálním násilím na Internetu existují. Mimo jiné tam najdete vzdělávací materiály pro děti, školy i rodiče týkající se tématu bezpečí

na Internetu. V druhé řadě se snažím lidem objasnit, jaký dopad by měla kontrola soukromé komunikace a co je na ní špatně. Poté, co si čtenáři udělají svůj názor na věc, mají možnost podepsat petici bojující proti ztrátě práva na soukromí na Internetu.

Co byste vzkázal čtenářům na závěr?

Bezpečnost dětí, předcházení sexuálními zneužívání na Internetu, snadno dostupná pomoc a postihování pachatelů jsou témata, která považuji za nesmírně důležitá. Mým hlavním cílem, je prosadit na evropské úrovni nástroje, které toto lépe umožní. Zároveň však věřím, že musíme téma vnímat v širším kontextu a nenechat se okrást o soukromí. Komisi navrhované “řešení” má spoustu chyb, které jej dělají neefektivním. Proto vyzývám všechny, kterým není bezpečí dětí a soukromí na Internetu lhostejné, aby se podívali na stránku kampaně „Ochraňuj, nešpehuj” a případně podepsali petici.